

приходить до того, хто наполегливо працює й постійно самоудосконалюється. Прагнучи бути зразком інтелігентності, глибокої культури, високих еталонів культури ученого, власним прикладом І. А. Зязюн надихав творчу обдарованість студентської і викладацької молоді, умів відшукати таланти і допомогти їм зрости.

Список використаних джерел

1. Гнізділова О. А. Життєвий шлях та наукова діяльність академіка Івана Андрійовича Зязюна / О. А. Гнізділова // Витоки педагогічної майстерності: зб. наук. пр. / Полтав. нац. пед. ун-т імені В. Г. Короленка. – Полтава, 2015. – Вип. 16. – С.13-19.
2. Іван Андрійович Зязюн : педагог, вчений, філософ : біобібліогр. покажчик / [упоряд. Штома Л.Н.; наук. ред. Н.Г. Ничкало] ; НАПН України, Ін-т пед. освіти і освіти дорослих. – 3-є вид., перероб., допов. – К.: Богданова А. М., 2013. – 158 с.
3. Лещенко М. П. Наукова школа академіка Івана Зязюна / М. П. Лещенко // Становлення і розвиток науково-педагогічних шкіл: проблеми, досвід, перспективи: зб. наук. праць / за ред. В. Кременя, Т. Левовицького. – Житомир : ЖДУ імені Івана Франка, 2012. – С.259-269.

Карапузова Н. Д., к.п.н., професор,
Полтавський національний
педагогічний університет імені
В. Г. Короленка (м. Полтава)

«ІНСТИТУТ ЕСТЕТИКИ ДИТИНСТВА» У МРІЯХ ТА РЕАЛІЯХ АКАДЕМІКА І. А. ЗЯЗЮНА

Розвиток освіти безпосередньо пов'язаний із запровадженням середовищних ідей та вирішенням проблем естетизації освітнього середовища.

Історично склалося так, що модель естетизації освітнього середовища Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка, зокрема психолого-педагогічного факультету, була започаткована з ініціативи колишнього ректора, видатного українського вченого, філософа, академіка Івана Андрійовича Зязюна і базується на його унікальній науково-методичній парадигмі естетики педагогічної дії.

«Немає педагогіки без педагога, стверджує академік І. А. Зязюн, оскільки педагогічні цілі й завдання реалізуються у педагогічній діяльності, лише переломлюючись крізь призму особистості вчителя. І цими словами вчений протиставляє не лише «бездітній», але й «безпедагогічній» педагогіці як затеооретизованій, «мертвій», а тому недовірній на практиці сукупності схоластичних знань і положень» [1, с. 6] – ця думка з редакційної статті в одному з видань збірника наукових праць «Естетика і етика педагогічної дії» є обґрунтуванням ученим важливості естетизації освітнього середовища педагогічних закладів.

Естетизація освітнього середовища факультету передбачала створення умов, що спрямовані на виникнення потреби в естетичному розвитку особистості: гуманітарна спрямованість; інтегрованість мистецького компонента у структуру базової педагогічної освіти; інтенсивний інформаційний взаємообмін унаслідок щільного міждисциплінарного переплетення навчально-виховних процесів на різних спеціальностях тощо.

Основними якостями естетично формувального освітнього середовища в цих умовах є педагогічна майстерність викладачів, стратегія педагогічної комфортності та креативність освітнього середовища.

Завдяки глибокому проникненню мистецтва у навчально-виховний процес складаються умови для гармонійного розвитку студента, реалізації його творчого потенціалу та духовного розвитку, необхідного для формування додаткових здібностей естетично розвиненої особистості.

Естетичне освітнє середовище психолого-педагогічного факультету насамперед спрямоване на формування у майбутнього вчителя свідомого ставлення до своєї високої культурно-творчої місії з чітко визначеними суспільно визнаними естетичними і моральними ідеалами, здатності до створення умов для розкриття й актуалізації суспільно значущих природних здібностей особистості, до пошуку індивідуальних і колективних засобів активізації її творчих здібностей та задоволення потреб у творчій реалізації, до організації естетично насиченого середовища для повноцінного культурного розвитку дітей, що є надзвичайно актуальним в умовах Нової української школи. Підготовка майбутніх фахівців до використання таких дидактичних принципів, як небуденність, спільність пріоритетів творчого розвитку, проблемність, поліфонізм засобів утілення творчих пошуків і рішень дозволяє спрямовувати творчі заняття дітей на дослідницький пошук яскравих життєвих подій, створюючи у такий спосіб емоційний мотив для інтенсивної рефлексії.

Особливу роль у естетизації освітнього середовища факультету відіграє діяльність мистецьких кафедр, які готують професіоналів у відповідній галузі мистецтва, здатних до ефективної творчої самореалізації у художньо-творчій діяльності і самовдосконалення через мистецтво.

Система естетико-художніх напрямів виховної роботи факультету з урахуванням специфіки її здійснення спрямована на естетичний розвиток студентів: робота художніх колективів, участь в організації та проведенні заходів художньо-естетичного спрямування, музейне виховання тощо. Володіння елементами сценічної грамотності, режисерські та акторські знання, уміння і навички, конструктивно-організаторські вміння значно підвищують рівень їхньої педагогічної майстерності та мистецької досконалості. У процесі підготовки та проведення різноманітних традиційних театралізованих заходів майбутні фахівці набувають умінь підібрати твір-модель для укладання сценарію відповідно до потреби візноманітнювати драматичну творчість, учаться адаптувати художній твір для драматизації, створювати нові сюжетні лінії. На репетиціях тренують голосову експресію та навички пантомімічної виразності, акторської майстерності, сценічної культури. Авторські сценарії, представлені групами у своїх міні-спектаклях, свідчать про високий творчий потенціал авторського складу, а їхні постановки – про

розширення меж креативності всіх його учасників. Саме наявність креативного середовища, створення якого можна вважати домінантою навчально-виховної роботи на факультеті, сприяє різносторонній реалізації різноманітних обдарувань творчої особистості майбутнього педагога.

Описана модель відображає конкретний досвід педагогічного колективу Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка з утілення в життя ідей І. А. Зязюна з естетизації освітнього середовища.

«Пишаюся, що причетний до утворення і становлення факультету початкових класів, нині – психолого-педагогічного, яке відбулося за часів мого ректорства... Факультет, на мою думку, вже давно відіграє в педагогічному університеті роль Інституту естетики дитинства» [2, с. 9].

Список використаних джерел

1. Естетика і етика педагогічної дії : зб. наук. пр. / ред. Зязюн І. А. – Вип. 4. – Київ – Полтава : ПНПУ ім. В. Г. Короленка, 2012. – С. 6 – 11.
2. Психолого-педагогічний факультет Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка : історична, організаційно-педагогічна і науково-методична ретроспектива: монографія / авт. кол. : В. І. Березан, Т. О. Благова, Н. В. Гібалова та ін.: за ред. Н. Д. Карапузової. – Полтава : Дивосвіт, 2014 – 452 с.

Коновець С. В., д.п.н., професор,
академік, головний науковий
співробітник, Інститут проблем
виховання НАПН України (м. Київ)

ПРЕКРАСНА ЛЮДИНА, МУДРИЙ УЧИТЕЛЬ, ФІЛОСОФ І ВЧЕНИЙ

Сьогодні можна без жодного сумніву стверджувати те, як пощастило колишнім студентам початку 70-х років минулого століття навчатися і виховуватися в одного з найвідоміших сучасних учених, видатного філософа й педагога, прекрасної Людини, мудрого Учителя – Івана Андрійовича Зязюна. Адже вони опановували справжню скарбницю педагогічного, духовного, естетичного та етичного досвіду академіка.

Саме Зязюн І. А. підкреслював особливу роль учителів, вихователів, наставників у цілісному й гармонійному розвитку особистості. Його внесок до сучасної філософської і педагогічної галузей науки непересічний, оскільки складається, перш за все, із широко відомих наукових концепцій: «філософії освіти», «педагогіки добра», «педагогічної майстерності», котрі були побудовані на гуманістичних засадах та екзистенційному світосприйнятті автора.

Упродовж усього життя учений-мислитель послідовно та впевнено дотримувався своїх переконань, закладених у розроблену ним концепцію філософії освіти, про те що: «Смисл і ціль освіти – людина у постійному